

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 457/2017-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. septembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA] zastúpeného advokátkou JUDr. Michaelou Řihákovou Kojtalovou, Advokátka kancelária M Kojtalová, s. r. o., Antona Bernoláka 51, Žilina, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6 Co 265/2016 z 22. februára 2017 v časti jeho výroku o náhrade trov konania a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť [REDAKČIA] prijíma na ďalšie konanie.
2. Odkladá vykonateľnosť rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6 Co 265/2016 z 22. februára 2017 do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. mája 2017 doručená sťažnosť a 29. mája 2017 doplnenie sťažnosti [REDACTED], (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Co 265/2016 z 22. februára 2017 v časti jeho výroku o náhrade trov konania.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 48/2012, v ktorom sťažovateľ vystupoval v procesnom postavení žalovaného, Okresný súd Žilina (ďalej len „okresný súd“) prerokovával žalobu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam. Podľa sťažovateľa už pred podaním žaloby v predmetnej veci nebol medzi ním a žalobkyňou sporný spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva, a to tak, že vyporiadavané nehnuteľnosti mali byť prikázané za náhradu do výlučného vlastníctva sťažovateľa, avšak sporným bola výška predmetnej náhrady za 7/32 podiel žalobkyne na predmetných nehnuteľnostiach. Sťažovateľ uviedol, že *„... pred začatím súdneho konania jej ponúkol vyplatiť sumu cca 34 562,50 Eur, čo žalobkyňa neakceptovala“*, pričom v žalobe si uplatnila nárok na túto náhradu v sume 50 000 €, ktorú v dôsledku výsledkov znaleckého dokazovania v priebehu súdneho sporu ustálila na sumu 43 968,75 €. V priebehu súdneho konania podaním doručeným okresnému súdu 24. februára 2015 si sťažovateľ vzájomným návrhom uplatnil v rámci *„... vyporiadania podielového spoluvlastníctva v širšom slova zmysle...“* proti žalobkyňi nárok na zaplatenie sumy 2 583,61 € z titulu náhrady nákladov, ktoré zo svojho vynaložil na zhodnotenie predmetu podielového spoluvlastníctva.

3. Okresný súd rozhodol vo veci rozsudkom sp. zn. 7 C 48/2012 z 25. januára 2016 tak, že zrušil podielové spoluvlastníctvo k nehnuteľnostiam, ktoré prikázal do výlučného vlastníctva sťažovateľa za finančnú náhradu v sume 28 437,50 €, ktorú ho zaviazal vyplatiť žalobkyni, súčasne v zmysle vzájomného návrhu sťažovateľa žalobkyňu zaviazal vyplatiť sťažovateľovi 2 583,61 € a napokon rozhodol, že *„O trovách konania rozhodne súd do 30 dní po právoplatnosti tohto rozsudku“*.

4. O odvolaní žalobkyne proti výroku rozsudku okresného súdu, ktorým ju zaviazal na náhradu finančných nákladov sťažovateľovi v sume 2 583,61 € z titulu náhrady ním vynaložených nákladov na rekonštrukciu sporných nehnuteľností, rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 6 Co 265/2016 z 22. februára 2017 tak, že zmenil odvolaním napadnutý výrok rozsudku okresného súdu a vzájomný návrh sťažovateľa zamietol, pričom súčasne rozhodol o nároku na náhradu trov konania nielen pred odvolacím súdom, ale aj pred súdom prvého stupňa, a to tak, že *„Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania v rozsahu 100%.“*

5. Sťažnosťou podanou ústavnému súdu sťažovateľ namieta porušenie predovšetkým svojho základného práva na spravodlivý proces, ako aj práva vlastniť majetok, a to v príčinnej súvislosti s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 6 Co 265/2016 z 22. februára 2017 v časti jeho výroku o náhrade trov konania na tom základe, že tým, že krajský súd rozhodol o trovách aj prvostupňového konania, zamedzil sťažovateľovi prístup k dvojinštančnému konaniu v otázke prieskumu tohto výroku o trovách konania, proti ktorému nie je prípustné odvolanie a ani mimoriadny opravný prostriedok. Okrem toho sťažovateľ poukazuje na to, že krajský súd pri svojom rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania dôsledne nezohľadnil zásadu úspešnosti v spore, pretože neprihliadol na skutočnosť, že reálne v konaní pred prvostupňovým súdom žalobkyňa nemala plný úspech v spore, ba dokonca, v medzi účastníkmi spornej otázky týkajúcej sa výšky náhrady za vyporiadanie podielového spoluvlastníctva bola žalobkyňa v nadpolovičnej miere neúspešná, pretože nielenže jej bola prisúdená náhrada v sume o viac ako 50 % nižšej, ako si uplatnila, ale dokonca táto jej priznaná suma bola nižšia, než ako jej pred začatím sporu ponúkal sám sťažovateľ, pričom otázka spôsobu vyporiadania podielového spoluvlastníctva

sporná medzi účastníkmi nebola, takže v tomto smere ju nie je možné pripočítať ako úspech žalobkyne. Sťažovateľ namieta porušenie ním označených práv rozsudkom krajského súdu aj z dôvodu nedostatočného odôvodnenia napádaného výroku o priznanom nároku na náhradu trov konania, preto v tejto časti považuje tento rozsudok krajského súdu za arbitrárny a nepreskúmateľný.

6. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti okrem iného tiež uviedol:

„I napriek tomu, že žalobkyňa bola v časti vzájomného návrhu sťažovateľa pri vyporiadaní podielového spoluvlastníctva v širšom zmysle o zapltenie sumy 2.583,61 Eur v odvolaní úspešná, rozsudok v podstatnej časti výroku týkajúceho sa zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva nebol napadnutý žiadnym opravným prostriedkom a prvostupňový súd o nároku na náhradu trov konania pôvodne nerozhodol. Aj keď v časti konania bola žalobkyňa v odvolacom konaní úspešná, vzhľadom na to, že súd prvej inštancie nerozhodol o náhrade trov konania, nemohol odvolací súd v nadväznosti na to o nároku na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania rozhodnúť. Teda krajský súd podľa názoru sťažovateľa nemal právny základ konať podľa § 369 ods. 2 CSP a zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie o trovách konania, keďže také v čase rozhodovania krajského súdu neexistovalo Podľa názoru sťažovateľa by základnému právu na súdnu ochranu a právu na spravodlivé súdne konanie, rešpektujúc rovnosť účastníkov v konaní, zodpovedal postup odvolacieho súdu ponechať rozhodnúť súd prvej inštancie o trovách prvoinštančného i odvolacieho konania tak, aby bola daná možnosť účastníkov konania realizovať ich procesné práva a využiť zákonom priznané právo uplatniť voči rozhodnutiu súdu, voči ktorému je to zo zákona prípustné, riadny opravný prostriedok. Z dostupných zverejnených súdnych rozhodnutí v iných obdobných veciach, resp. v iných veciach v obdobnom procesnom štádiu, súdy rozhodovali inak, kedy v obdobnej procesnej situácii ponechali rozhodnutie o náhrade trov konania na súde prvej inštancie (Rozsudok Krajského súdu Žilina zo dňa 08.02.2017, sp.zn. 7Co/371/2016, Rozsudok Krajského súdu Nitra zo dňa 09.02.2017, sp. zn. 7Co/1127/2015)...

Rozsudok krajského súdu o nároku na náhradu trov konania nemožno považovať za zákonný, keďže konštatovanie súdu o úspechu žalobkyne vo veci nenachádza oporu vo výroku súdu prvej inštancie v merite veci, ani v obsahu súdneho spisu. Ak by súd mal

vychádzať v otázke rozhodovania o trovách konania z výsledku v merite veci, ktorým bolo rozhodnutie o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, kde po oboznámení sa s obsahom celého spisu, všetkých úkonov účastníkov konania a vykonaného dokazovania nie je možné dospieť k záveru, že žalobkyňa bola v konaní úspešná v plnom rozsahu.“

7. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ]..., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 Ústavy SR, vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy SR, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na ochranu majetku podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 6 Co/265/2016 zo dňa 22.02.2017 v časti jeho výroku o náhrade trov konania a postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal, porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 6 Co/265/2016 zo dňa 22.02.2017 v časti jeho výroku o náhrade trov konania sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Žiline je povinný uhradiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby v sume vo výške 374,81,- Eur... v súlade s ust. § 11 ods. 3, § 13a a nasl. Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. na účet jeho právneho zástupcu do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistil, že sťažnosť sťažovateľa spĺňa všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania pred ústavným súdom predpísané v § 20 zákona o ústavnom súde, ako aj osobitné náležitosti, ktoré sú pre konanie o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb ustanovené v § 50 citovaného zákona, a pretože nie sú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, rozhodol o jej prijatí na ďalšie konanie, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

11. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd rozhoduje o jej prijatí len vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa ňou namieta. Rozhodovanie o tej časti návrhu, ktorou sa sťažovateľ domáha zrušenia rozhodnutia všeobecného súdu a aby mu ústavný súd priznal úhradu trov právneho zastúpenia, nie je rozhodovaním o základnom práve alebo slobode. Z tohto dôvodu ústavný súd v rámci predbežného prerokovania o týchto otázkach ešte nerozhodoval (I. ÚS 50/01).

III.

12. Sťažovateľ v sťažnosti žiada, aby ústavný súd rozhodol aj o odklade vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu sp. zn. 6 Co 265/2016 z 22. februára 2017, pričom túto svoju žiadosť odôvodňuje takto:

„Sťažovateľ má za to, že právne a skutkové okolnosti veci odôvodňujú potrebu dočasnej a predbežnej ochrany jeho práv a žiada preto ústavný súd o odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania vytvára právny základ rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške tejto náhrady podľa ust. § 262 ods. 2 CSP, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník, voči ktorému je síce možnosť podania opravného prostriedku - sťažnosti, o ktorej však rozhoduje súd prvej inštancie ako posledná možná inštitúcia. Prípadné rozhodnutie o odklade vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu môže zabezpečiť predchádzanie prípadnému ďalšiemu využívaniu mimoriadnych opravných prostriedkov alebo iných prostriedkov právnej ochrany, keďže je tu riziko, žeby rozhodnutie o výške náhrady trov konania, ktoré je závislé výlučne na právoplatnosti konečného rozhodnutia, bolo založené na rozhodnutí, ktoré zasiahlo do základných práv a slobôd sťažovateľa a môže byť predmetom budúceho zrušenia.“

13. Podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na návrh sťažovateľa rozhodnúť o dočasnom opatrení a odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak to nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom a ak by výkon napadnutého rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu neznamenal pre sťažovateľa väčšiu ujmu, než aká môže vzniknúť iným osobám pri odložení vykonateľnosti; najmä uloží orgánu, ktorý podľa sťažovateľa porušil základné práva alebo slobody sťažovateľa, aby sa dočasne zdržal vykonávania právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, a tretím osobám uloží, aby sa dočasne zdržali oprávnenia im priznaného právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom.

14. Ústavný súd po preskúmaní obsahu napadnutého rozsudku krajského súdu a dôvodov sťažnosti dospel k záveru, že sťažovateľ osvedčil existenciu predpokladov

na zabezpečenie toho, aby sa prípadný výsledok konania pred ústavným súdom nezmaril v dôsledku napadnutého rozsudku. Ústavný súd preskúmal návrh sťažovateľa na odloženie vykonateľnosti označeného rozsudku krajského súdu a dospel k záveru, že tento návrh nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom a spĺňa aj ďalšie podmienky ustanovené v § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde, preto ústavný súd v súlade s týmto ustanovením rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia.

15. Uložené dočasné opatrenie podľa § 52 ods. 3 zákona o ústavnom súde zanikne najneskoršie *ex lege* nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej, ak ústavný súd nerozhodne o jeho skoršom zrušení. Podľa § 52 ods. 4 zákona o ústavnom súde dočasné opatrenie možno zrušiť aj bez návrhu, ak pominú dôvody, pre ktoré sa nariadilo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. septembra 2017